

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในปัจจุบันสังคมไทยกำลังตื่นตัวกับปัญหาคุณธรรมจริยธรรม รัฐบาลกลุ่มคน หน่วยงานองค์กร ได้เห็นความสำคัญของการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้แก่เด็กและเยาวชนมากยิ่งขึ้น พยายามหาแนวทางป้องกันปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมที่อาจจะเกิดขึ้น (สมพงษ์ จิตระดับ. 2547 : 12) การพัฒนาผู้เรียนให้คนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ ตามจุดมุ่งหมายในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เมื่อผู้เรียนจบ การศึกษาขั้นพื้นฐานต้องมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 7)

สถานศึกษาเป็นแหล่งฝึกฝน บ่มนิสัย อบรมจิตใจของเด็กและเยาวชนให้รู้จักรับผิดชอบ ชั่วดี พ่อ-แม่ ผู้ปกครอง ครู-อาจารย์รวมทั้งพระสงฆ์ต่างช่วยกันอบรมสั่งสอน เพื่อหวังจะคอย เหนี่ยวรั้งจุดดั่งสภาพจิตใจของเด็กเยาวชน ซึ่งเป็นพลังสำคัญของชาติในอนาคตได้เข้าถึงคุณงาม ความดีและลดปัญหาความเสื่อมโทรมทางจิตใจของคนในชาติลงได้บ้าง สภาพของเด็กและเยาวชน อยู่ในสภาวะวิกฤตเป็นที่น่าวิตกเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะสาเหตุหลายประการ เช่น 1) สาเหตุจาก ตัวผู้กระทำผิดเองหรือสาเหตุส่วนบุคคลซึ่งประกอบด้วย พันธุกรรมหรือสิ่งที่ได้รับการกำหนดจาก พ่อแม่ ความพิการ หรือโรคภัยไข้เจ็บ อุบัติภัย ค่านิยมที่ยึดถือ ความรู้สึกภายในจิตใจ สติปัญญา การศึกษา และความต้องการทางอารมณ์ เป็นต้น 2) สาเหตุในด้านครอบครัว เป็นส่วนผลักดันที่ทำให้เด็กและเยาวชนกระทำผิด เช่น การอบรม สั่งสอนของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจของ ครอบครัว และความเสื่อมใสศรัทธาคนในครอบครัวที่ชอบละเมียดกฎหมาย สภาพครอบครัวที่ไม่ ราบรื่น เด็กจะไปหาสิ่งชดเชยนอกบ้าน ซึ่งจะถูกจูงไปในทางที่ไม่ดีและเป็นผลให้เด็กและเยาวชน กระทำผิดกฎหมาย 3) สาเหตุทางสังคม ซึ่งรวมถึงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทางสังคม เช่น การชักจูง ของเพื่อนฝูง การติดยาเสพติด อิทธิพลสื่อมวลชนบางประเภท ตลอดจนสภาพความเป็นอยู่ข้างเคียง มีอิทธิพลส่งผลให้เด็กและเยาวชนกระทำผิดกฎหมายหรืออาชญากรรม ปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหา สำคัญของประเทศ รัฐต้องสูญเสียกำลังคน กำลังทรัพย์ หรืองบประมาณแผ่นดินอย่างมหาศาล เพื่อ ป้องกันและปราบปรามเพิ่มมากขึ้นทุกปี แทนที่จะนำงบประมาณเหล่านี้ไปใช้ในการพัฒนา ประเทศชาติและประชาชนให้มีการอยู่ดีกินดียิ่งขึ้น (สุวิทย์ จอมทรัพย์. 2548 : 103)

โรงเรียนหนองชุมแสงวิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน มีการประชุมคณะกรรมการทั้งโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ได้ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา พบว่า นักเรียนโรงเรียนหนองชุมแสงวิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ มีสิ่งที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขวิสัยทัศน์ของนักเรียนคือ วิสัยทัศน์การแต่งกาย การตรงต่อเวลา การทำงานที่ได้รับมอบหมาย การรักษาความสะอาด และการเข้าร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียน (สรุปการดำเนินการงานกิจการนักเรียนโรงเรียนหนองชุมแสงวิทยาคม. 2553 : 15) ซึ่งจะส่งผลต่อการเรียนของนักเรียนในภาพรวม ทำให้โรงเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนลดลงไปด้วย

ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนของโรงเรียนจะส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียน และจะต้องรับดำเนินการแก้ไขเป็นการเร่งด่วน ผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะทำการศึกษาเพื่อหาวิธีการแก้ไข และกำหนดวิธีการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารงานในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัญหาด้านวิสัยทัศน์นักเรียน โรงเรียนหนองชุมแสงวิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ มีสภาพเป็นอย่างไร
2. การพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน โรงเรียนหนองชุมแสงวิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นอย่างไร
3. ผลการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน โรงเรียนหนองชุมแสงวิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาวิสัยทัศน์นักเรียนของ โรงเรียนหนองชุมแสงวิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อศึกษาการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน โรงเรียนหนองชุมแสงวิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์
3. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน โรงเรียนหนองชุมแสงวิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย

1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย (Research Participants) จำนวน 7 คน ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้วิจัย

1.1.2 ครูที่ปรึกษา จำนวน 6 คน

1.2 ผู้ให้ข้อมูล (Key Informants) จำนวน 35 คน ประกอบด้วย

1.2.1 คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 9 คน

1.2.2 ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 7 คน

1.2.3 ครูผู้สอน จำนวน 9 คน

1.2.4 คณะกรรมการสถานักเรียน จำนวน 10 คน

1.3 กลุ่มเป้าหมาย (Target Group) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 จำนวน 54 คน

ใน ปีการศึกษา 2554 ซึ่งคัดกรองมาจากการประชุมระดมความคิด ประกอบด้วย

1.3.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 10 คน

1.3.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 8 คน

1.3.3 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 13 คน

1.3.4 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 6 คน

1.3.5 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 10 คน

1.3.6 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 7 คน

1.4 สถานที่วิจัยคือ โรงเรียนหนองชุมแสงวิทยาคม ตำบลหนองใหญ่ อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

1.5 ระยะเวลาในการทำวิจัย คือปีการศึกษา 2554 ระหว่างเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2554 ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ. 2555

2. เนื้อหาในการวิจัย ผู้วิจัย ได้กำหนดเนื้อหาการวิจัยการพัฒนานิพนธ์ 5 กรอบงาน คือ

2.1 การแต่งกาย การแสดงออกของนักเรียนเกี่ยวกับการแต่งกายตามระเบียบของโรงเรียนหนองชุมแสงวิทยาคม คือนักเรียนแต่งกายตามระเบียบของนักเรียน ได้แก่ สวมเครื่องแบบถูกต้อง ไม่ใส่เครื่องประดับ ทรงผมถูกต้อง

2.2 การตรงต่อเวลา การมาและการกลับจากโรงเรียน การเข้าห้องเรียนของนักเรียนตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนหนองชุมแสงวิทยาคม

2.3 การทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย การปฏิบัติกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ตามข้อตกลงของครูกลุ่มวิจัยมอบหมายให้ทำ เช่น การทำงานเป็นกลุ่ม การทำการบ้าน

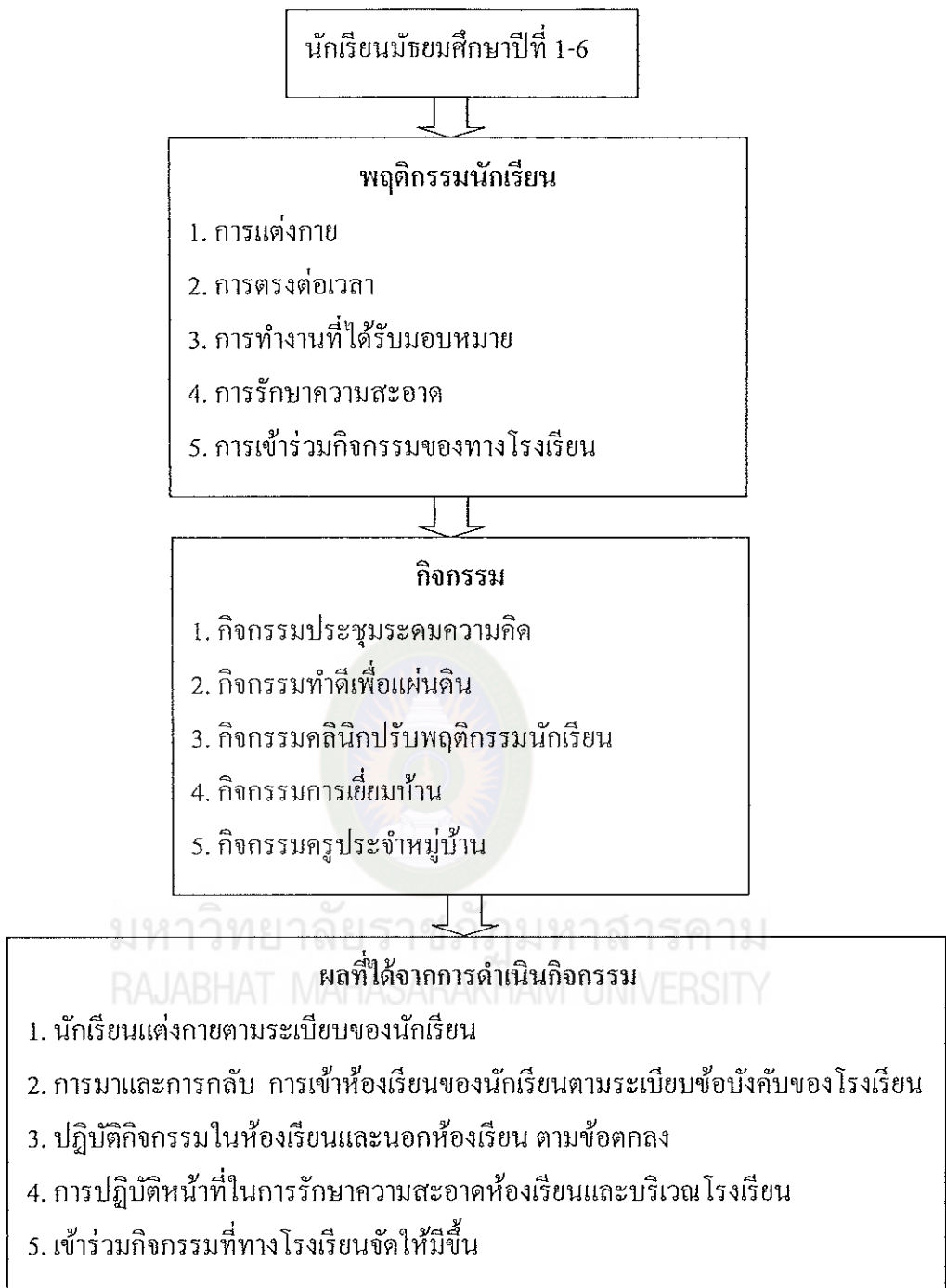
2.4 การรักษาความสะอาด การปฏิบัติหน้าที่ในการรักษาความสะอาดห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน ตามคำสั่งเวรรักษาความสะอาดประจำห้องเรียนและบริเวณเขตความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นต่างๆ

2.5 การเข้าร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดให้มีขึ้นเพื่อสนับสนุนงานวิชาการและพัฒนาผู้เรียน เช่น กิจกรรมวันไหว้ครู วันสุนทรภู่ วันวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

2.6 พฤติกรรม หมายถึง การกระทำซึ่งเป็นการแสดงออกถึงความรู้สึกลึกซึ้ง ความต้องการของจิตใจ ซึ่งสังเกตได้จากการสังเกตตามพฤติกรรม 5 กรอบงาน คือ การแต่งกาย การตรงต่อเวลา การทำงานที่ได้รับมอบหมาย การรักษาความสะอาด และการเข้าร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

3. วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยผู้วิจัยได้นำหลักการและแนวคิดของ เคมมิส และแม็ก แท็คการ์ท (ประวัติ เอราวรธน์. 2545 : 48 – 49 ; อ้างอิงมาจาก Kemmis and McTaggart. 1988 : 11 - 15) โดยลำดับขั้นตอนการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพและกิจกรรมในการพัฒนาวิษย์นักเรียน โรงเรียนหนองชุมแสงวิทยาคม อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

ระยะที่ 2 ดำเนินการวิจัยตามแผนปฏิบัติการเสริมสร้างวิษย์นักเรียน โรงเรียนหนองชุมแสงวิทยาคม อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

ระยะที่ 3 การศึกษาผลการดำเนินการเสริมสร้างวิษย์นักเรียน โรงเรียนหนองชุมแสงวิทยาคม อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

4. ระยะเวลาในการวิจัย ผู้วิจัยได้พัฒนาวิษย์นักเรียน โรงเรียนหนองชุมแสงวิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ใน ปีการศึกษา 2554 โดยดำเนินการระหว่างเดือนเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2554– มีนาคม พ.ศ. 2556

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนาวิษย์นักเรียน หมายถึง การดำเนินการอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนให้เป็นที่ไปในแนวทางที่เหมาะสม ถูกต้อง ตามนโยบายของ โรงเรียนและชุมชน เพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน

2. การประชุมระดมความคิด หมายถึง กิจกรรมที่ผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูลกำหนดขึ้นเพื่อเป็นกิจกรรมพัฒนาวิษย์นักเรียน โรงเรียนหนองชุมแสงวิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการจัดประชุมผู้ร่วมวิจัย คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ใหญ่บ้าน ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานักเรียน เพื่อเป็นการรับทราบปัญหาพร้อมกัน และหาแนวทางในการพัฒนาวิษย์นักเรียนร่วมกัน

2. วิษย์นักเรียน หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนข้อบังคับที่สังคมกำหนดขึ้นซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับบุคคลในสังคม เป็นสิ่งควบคุมให้บุคคลอยู่ในระเบียบแบบแผนเดียวกันและไม่ทำให้บุคคลอื่นเกิดความเดือดร้อนทั้งทางร่างกาย จิตใจ ในที่นี้ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติของนักเรียน 5 ด้าน คือ

2.1 การแต่งกาย หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนเกี่ยวกับการแต่งกายตามระเบียบของ โรงเรียนหนองชุมแสงวิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ คือนักเรียน

แต่งกายตามระเบียบของนักเรียน ได้แก่ สวมเครื่องแบบถูกต้อง ไม่ใส่เครื่องประดับ ทรงผมถูกต้อง

2.2 การตรงต่อเวลา หมายถึง การมาและการกลับจาก โรงเรียน การเข้าห้องเรียนของนักเรียนตามระเบียบข้อบังคับของ โรงเรียนหนองชุมแสงวิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

2.3 การทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ตามข้อตกลงของครูกลุ่มวิจัยมอบหมายให้ทำ เช่น การทำงานเป็นกลุ่ม การทำการบ้าน

2.4 การรักษาความสะอาดห้องเรียนและบริเวณ โรงเรียน หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ในการรักษาความสะอาดห้องเรียนและบริเวณ โรงเรียน ตามคำสั่งเวรรักษาความสะอาดประจำห้องเรียนและบริเวณเขตความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นต่างๆ

2.5 การเข้าร่วมกิจกรรมของทาง โรงเรียน หมายถึง การเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดให้มีขึ้นเพื่อสนับสนุนงานวิชาการและพัฒนาผู้เรียน เช่น กิจกรรมวันไหว้ครู วันสุนทรภู่ วันวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

4. ครูที่ปรึกษา หมายถึง ครูผู้สอนที่ได้รับการแต่งตั้งตามคำสั่งโรงเรียนในการกำกับติดตาม ดูแลนักเรียน ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำนักเรียนในชั้นเรียนที่ได้รับมอบหมายประจำปีการศึกษา 2554

5. ผู้ใหญ่บ้าน หมายถึง ผู้ใหญ่บ้าน 7 หมู่บ้านที่อยู่ในเขตบริการของโรงเรียนหนองชุมแสงวิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

7. ครูผู้สอน หมายถึง ครูผู้ที่ได้รับคำสั่งแต่งตั้งให้ทำหน้าที่สอนนักเรียน โรงเรียนหนองชุมแสงวิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ประจำปีการศึกษา 2554

8. คณะกรรมการสถานักเรียน หมายถึง นักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นคณะกรรมการสถานักเรียน ประจำปีการศึกษา 2554

9. คณะกรรมการสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2554

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบสภาพวินัยของนักเรียน โรงเรียนหนองชุมแสงวิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์
2. ทราบวิธีการพัฒนาและเสริมสร้างวินัยของนักเรียน โรงเรียนหนองชุมแสงวิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์
3. นักเรียนเมื่อได้รับการพัฒนาแล้วจะมีวินัยเพิ่มมากขึ้นและประพฤติ ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง
4. สามารถเป็นแนวทางในการพัฒนาวินัยนักเรียนให้แก่ คณะผู้บริหาร ครู ตลอดจนโรงเรียนอื่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY